T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

ŞİŞ ÖRGÜ ÇANTA

ANKARA, 2014

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR iv
GİRİŞ 1
ÖĞRENME FAALİYETİ–1 3
1. HAZIRLIK YAPMA 3
1.1. Çantanın Tanımı 4
1.2. Çantanın Tarihçesi 4
1.3. Çantanın Giyim Süslemesindeki ve Yaşantımızdaki Yeri 4
1.4. Örücülükte Kullanılan Araçlar 5
1.5. Şiş Örücülüğünde Kullanılan Gereçler (İpler) 5
1.5.1. Yün İplikler 6
1.5.2. Pamuk İplikler 6
1.5.3. Sentetik İplikler 6
1.6. Çanta Yapımında Kullanılan Malzemeler 6
1.6.1. Astarlık Kumaşlar 6
1.6.2. Çanta Sapı 7
1.6.3. Metal Aksesuarlar 8
1.6.4. Çanta Ağzı Kapatma Klipsleri 8
1.6.5. Fermuarlar 8
1.7. Model Tespit Etme 9
1.8. Çanta Çeşitleri 10
UYGULAMA FAALİYETİ -1 11
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 12
ÖĞRENME FAALİYETİ -2 13
2. ÖRGÜ ÇANTA 13
2.1. Şiş Örücülüğünde Kullanılan Temel Teknikler 13
2.1.1. Yüz İlmek 13
2.1.2. Ters İlmek 14
2.1.3. Lastik Örgü 14
2.1.4. Artırma 14
2.1.5. Eksiltme 14
2.1.6. Saç Örgüsü 14
UYGULAMA FAALİYETLERİ 15
2.2. Çanta Örme 15
2.3. Çanta Sapı Dikme 19
2.4. Çanta Astarlama 21
2.5. Çanta Fermuarı Dikme 24
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 26
ÖĞRENME FAALİYETİ -3 27
3. SÜSLEME YAPMA 27
3.1. Çanta Süslemesinde Kullanılan Teknikler 28
3.1.1. Kordon ile Süsleme 28
3.1.2. Saç Örgüsü ile Süsleme 28
3.1.3. Ponpon ile Süsleme 28
3.1.4. Püskül ile Süsleme 29
3.1.5. Nakış Teknikleri ile Süsleme 29

3.1.6. Hazır Gereçler ile Süsleme 30
3.1.7. Örgü Motifler ile Süsleme 30
UYGULAMA FAALİYETLERİ 31
3.2. Çanta Süsleme 31
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 36
MODÜL DEĞERLENDİRME 37
CEVAP ANAHTARLARI 38
KAYNAKÇA 41

AÇIKLAMALAR

ALAN	**El Sanatları Teknolojisi**
DAL / MESLEK	**Dekoratif El Sanatları**
MODÜLÜN ADI	**Şiş Örgü Çanta**
MODÜLÜN TANIMI	Tekniğine ve modele uygun olarak örgü çanta ve şiş örgü çanta yapımı, çantanın süsleme işlemleri ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Şiş Örücülüğü Temel Teknikleri modülünü almış olmak
YETERLİLİK	Şiş örgü çanta yapmak
MODÜLÜN AMACI	**Genel Amaç** Uygun ortam ve araç gereç sağlandığında tekniğe ve modele uygun şiş örgü çanta yapabileceksiniz. **Amaçlar** **1.** Tekniğe ve modele uygun olarak şiş örgü çanta yapmak için hazırlık yapabileceksiniz. **2.** Tekniğe ve modele uygun olarak, şiş örgü çanta çalışabileceksiniz. **3.** Tekniğine uygun olarak şiş örgü çantayı süsleyebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	**Ortam**: Aydınlık atölye ortamı **Donanım**: Örgü yünleri, şişler, makas, fermuar, fermejüp, klips, süsleme gereçleri vb.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

İnsanlık tarihi kadar eski olan örme sanatı, insan yaşamının geçirdiği gelişim dönemlerine paralel olarak değişim göstermiştir. İhtiyaçların karşılanmasında giyecek, ev eşyası ve süs eşyalarının yapımında kullanılan örgü teknikleri her geçen gün kullanım alanlarını genişletmektedir.

Şiş örücülüğü hem zevkli bir uğraş, hem de ekonomik bir sanattır. Yün endüstrisinin gelişmesine paralel olarak günümüzde örgü çantalara olan ilgi artmıştır.

Örgü çantalar giyimi tamamlayan ve gerekli eşyalarımızın taşınmasında bize yardımcı olan aksesuarlardan biridir. Günümüz giyim anlayışı içinde her geçen gün gelişmektedir.

Hazırlanan bu modülde modele uygun olarak, çanta örmeye hazırlık yapmayı, çanta örmeyi ve tekniklerine uygun olarak süsleme yapmayı ayrıca çantayı bitirme işlemlerini öğrenip uygulayabileceksiniz.

Bu modül içindeki etkinlikleri tamamlayarak siz de kendinizi örgü çanta üretimi konusunda geliştirebileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında şiş örgü çanta yapmak için hazırlık yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Örgü çanta modellerini araştırınız.
- Örgü çanta yapımında kullanılan iplikleri inceleyiniz.
- Çevrenizde bulunan iplik çeşitlerini araştırarak bulduğunuz örnekleri sınıfa getirip arkadaşlarınızla inceleyiniz.

1. HAZIRLIK YAPMA

Günümüzde çanta yapımı için çok çeşitli yardımcı malzemeyi bulmak, bu malzemelerden zevkimize ve bütçemize uygun cıvıl cıvıl renklerde, örgü çantalar hazırlamak mümkündür.

Örgü çantalarda ana malzeme olarak çeşitli yünler kullanılırken çantaları çeşit çeşit kumaşlarla (kot, keten, kadife, deri, saten) birleştirip, çok çeşitli aksesuarlarla zenginleştirerek çok farklı ve kişiye özel modeller oluşturulabilir. Örgü çantalarda farklı astarlık kumaşlar kullanılarak (kareli, puantiyeli vb.) çantaların içi de son derece estetik bir hâl alabilir.

Çantaların ağız kısmını kapatmak için, modeline göre, fermuar, düğme ya da magnet çıtçıt kullanılabilir, çok farklı saplar ile zenginleştirilen çantalara daha da hoş bir hava veren süs ve aksesuarlarda yün çiçek, ponpon, kurdele ve aplike örnekleri uygulanabilir.

Resim 1.1: Örgü çanta

1.1. Çantanın Tanımı

İçine çeşitli malzemeler koymaya yarayan, değişik büyüklük ve şekildeki deri, suni deri, kumaş, örgü gibi çok farklı malzemelerden üretilebilen, büyüklük ve gereksinim alanına göre farklı isimler alabilen, hemen her yerde yanımızda taşıdığımız, ağzı açılır kapanır aksesuara **çanta** denir. Çeşitli kullanım amaçları için tasarlanmış ve üretilmiş, farklı büyüklükteki çantaların hayatımızı oldukça kolaylaştırdığı unutulmamalıdır.

Günümüzde çok çeşitli amaçlarla kullanılan çantalar, daha çok kişisel gereksinimleri barındırmak için de tercih edilmektedir. Nüfus cüzdanı, cüzdan, telefon, kalem, mendil gibi sürekli yanımızda taşıdığımız ama kaybetmekten ve çaldırmaktan da bir o kadar korktuğumuz aksesuarlarımızdandır.

1.2. Çantanın Tarihçesi

Türklerde giyim süslemelerinden çantanın tarihi Türklerin ana yurdu olan Orta Asya'ya kadar uzanır, milattan önceki devirlere kadar gider. Orta Asya'da yaşayan Türkler, özellikle dokuma çanta yapımında büyük ilerlemeler kaydetmiştir.

Türklerin tarihi kaynaklardaki halk sanatlarından edinilen bilgiye göre çantalar torba, çıkın, kılıf heybe, zembil, kese gibi değişik isimlerde kullanılmıştır. Cumhuriyet dönemi ile birlikte batı modası da izlenmiş; etkileri çanta modellerine yansımıştır. Gelişen çağ ve ilerleyen teknoloji ile birlikte çanta modelleri çeşitlenmiş, ihtiyaca göre farklılıklar göstermiştir. Deri ve tekstil sanayinin ilerlemesi ile çanta yapımında kullanılan gereçlerde çeşitler çoğalmış, çanta sektörü büyük bir sanayi dalı hâlini almıştır.

1.3. Çantanın Giyim Süslemesindeki ve Yaşantımızdaki Yeri

Çantanın giyimi tamamlayan aksesuarlar içerisindeki yeri küçümsenemeyecek kadar büyüktür. Modaya ve gereksinimlere göre çantaların gündüz kullanılanları, gece kullanılanları, "iş"te kullanılanları, tatillerde ve alışverişlerde kullanılanları mevcuttur.

Son yıllarda giyim sektöründeki gelişmelere paralel olarak moda tasarımcıları giyimi tamamlayan çanta tasarımlarına büyük önem vermiştir. Bu nedenle çantanın yaşantımızdaki yeri ve önemi gelişerek korunmaktadır.

Çantanın gelişmesinin el sanatlarıyla ilişkisi olduğundan topluma çeşitli yollarla ekonomik fayda sağlayacağı bir gerçektir. Ham maddenin kullanılması, boş zamanların değerlendirilmesi, fertlerin gelir kaynaklarının çoğaltılması açısından da önemli rol oynar. Örgü çanta yapımı ve üretimi fertlerde gizli kalmış yeteneklerin ortaya çıkartılması ve işsizliğin önlenmesi açısından önem taşır.

Resim 1.2: Örgü çantalar

1.4. Örücülükte Kullanılan Araçlar

Şiş örücülüğünde kullanılan temel araç şiştir. Şişler genellikle çelik, plastik, alüminyum, tahta ve bambudan yapılır.

Resim 1.3: Şişler

1.5. Şiş Örücülüğünde Kullanılan Gereçler (İpler)

Pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb. dokuma maddelerinin uzun, ince liflerinin birlikte bükülmüş durumuna iplik denir.

El örgüsünde kullanılan en önemli malzeme kuşkusuz örgü ipliğidir. Şiş örücülüğünde kullanılacak ipliği doğru seçmek ve iplik türü hakkında bilgi sahibi olmak, örgünün başarılı olması açısından büyük önem taşımaktadır. Günümüzde çok çeşitli örgü iplikleri kullanılmaktadır.

Resim 1.4: İplikler

1.5.1. Yün İplikler

Bazı otla beslenen memeli hayvanların vücudu örten yumuşak kıl demetine yün denir. Örücülükte en çok tercih edilen ipler yün iplerdir. Yünler bükümlerine, kalınlıklarına, yün cinsine göre değişik isimler alır.

1.5.2. Pamuk İplikler

Pamuk ipliği, yün ve iplikten daha az esnektir. Ama suya, sürtünmeye, aşınmaya, 120 dereceye kadar sıcaklığa ve alkalilere karşı dayanıklıdır. Örücülükte daha çok sodyum hidroksit yardımıyla merserize (pamuk ipliklerinin ipekleştirilmesi) edilmiş pamuk iplikleri kullanılır. Merserize iplikler parlak ve dayanıklıdır.

1.5.3. Sentetik İplikler

Örgü ipliklerin %55'ini sentetik ipler oluşturur. Tabi iplere ve yünlere karıştırılan sentetik maddeler iplerin dayanıklılığını arttırır. Sentetik ipler yünlere karıştırıldığında keçeleşmeyi önler. Bu özelliklerinden dolayı yün, tiftik ve pamuğa değişik oranlarda karıştırılır. Örücülükte %100 sentetik olan iplikler de kullanılır. Sentetik ip çeşitleri naylon, orlon, dakron, reyondur. Bu iplikler arasında en çok kullanılanı orlondur. Sentetik iplikler temizlenmesi kolay ve ekonomik olduğu için daha çok tercih edilmektedir.

1.6. Çanta Yapımında Kullanılan Malzemeler

Günümüzde kullanım alanları göz önünde bulundurularak çok çeşitli malzemelerden çanta üretimi yapılmaktadır. Çantaların dayanıklılık süresini artırabilmek için kullanılan malzemelerin yapısal özelliklerini iyi bilmek gereklidir.

1.6.1. Astarlık Kumaşlar

Çantanın genel görüntüsü kadar astarının da estetiği aynı özenle ele alınmalıdır. Çanta astarlarına çeşitli cepler ve fermuarlar ilave edilerek çantanın daha kullanışlı olması ve ihtiyaçlara cevap vermesini sağlamak mümkündür.

Astarlık kumaşlar, çanta kumaşının özellikleri dikkate alınarak seçilmelidir. Sağlam olması ve kolay temizlenmesi amacıyla sentetik astarlar daha çok tercih edilmektedir. Ayrıca düz renk astarların yanı sıra ekoseli, puantiyeli, desenli astarlar da sıkça kullanılmaktadır.

1.6.2. Çanta Sapı

Sap, çantayı taşımak için kullanılır; çantanın gövdesine veya ağız kısmına monte edilir.

Çantanın özelliğine göre çeşitli şekillerde sap hazırlanabilir. Omuzda taşınan çantaların sapları uzun, elde taşınan çantaların sapları daha kısa hazırlanır. Bazı çantalarda çift sap kullanılırken bazılarında tek kullanılabilir. Çanta sapı uzun ömürlü olabilmesi için sağlam hazırlanmalıdır. Çok çeşitli malzemelerden çanta sapı yapılabilir.

- Örgü sap,
- Kumaş sap,
- Metal sap,
- Zincir sap,
- Plastik sap,
- Ahşap sap,
- Deri sap,
- Bambu sap vb.

Resim 1.5: Çanta sapları

1.6.3. Metal Aksesuarlar

Sağlam ve kullanışlı olması nedeniyle çanta yapımında metal aksesuarlara sıkça rastlamak mümkündür. Klipsler, tokalar, halkalar, çıtçıtlar (fermejüp) ve birçok süsleme malzemesinde metal aksesuarlar tercih edilmektedir. Metal aksesuarlar seçilirken dayanıklı olacak şekilde kaplanmış ve fonksiyonlarına uygun büyüklükte olmalarına dikkat edilmelidir. Ayrıca çanta yapımında kullanılan tüm gereçler alım ve kullanım aşamasında kontrol edilmeli ve daha sonra kullanılmalıdır.

Resim 1.6: Metal aksesuarlar

1.6.4. Çanta Ağzı Kapatma Klipsleri

Farklı teknikler kullanarak çantanın ağız kısmını temizlemek ve kapatmak mümkündür

Resim 1.7: Çanta ağzı kapatma

1.6.5. Fermuarlar

Uç kısmından (fermuar başı, stoper) çekince açılıp kapanan bir çeşit kapama aracı olarak tanımlayabileceğimiz fermuar, çanta kumaşını astara ve kapağa tutturmak, açıp kapamak için kullanılır. Çantanın en önemli yardımcı malzemesidir.

Çantanın ağız kısmı, model özelliğine göre farklı teknikler kullanılarak kapatılabilir. Bunlar;

- Toka ile kapatma,
- Aksesuar ile kapatma,
- Mıknatısla kapatma,
- Klipsle kapatma,
- Kapakla kapatma,
- Düğme ile kapatmadır.

Resim 1.8: Fermuarlar

1.7. Model Tespit Etme

Çanta modeli seçerken öncelikle yaş, vücut özelliği, mevsim, günün moda anlayışı, kullanım yeri göz önünde bulundurulmalı, estetik kurallara da dikkat edilmelidir.

Çeşitli çantalar, vitrinler, dergiler incelenerek veya daha önceden yapılmış olan modellerden yararlanılarak çanta modeli tasarımı yapılabilir. Daha sonra tasarıma uygun malzeme ve aksesuar tespit edilir. Modele uygun olarak ölçüler belirlenir ve gerekirse kalıp hazırlanır. Çantalar genel olarak aşağıdaki kısımlardan meydana gelir:

- Çantanın ön ve arka yüzleri,
- Çantaya hacim sağlayan kısım (büzgü, körük vb.),
- Çantanın iç astarlaması,
- Çantanın ağız kısmı (kapağı),
- Çanta sapları,
- Çantanın süslemeleri.

1.8. Çanta Çeşitleri

Günümüzde (kullanılan gerece göre) en çok tercih edilen çanta çeşitlerini birkaç başlık altında toplamak mümkündür;

- Örgü çantalar,
- Kumaş çantalar,
- Pul boncuk çantalar,
- Deri/kürk çantalar,
- Dokuma çantalar,
- Metal çantalar,
- Karışık gereçler kullanılarak yapılan çantalar,
- Hasır çantalar vb.

Resim 1.9: Çanta çeşitleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek şiş örgü çantanın malzemelerini hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	➢ Atölye önlüğü giyiniz. ➢ Aydınlık bir ortam seçiniz.
➢ Şiş örgü çanta yapmak için modelinizi belirleyiniz.	➢ Çanta modeli seçerken vücut ölçülerine dikkat ediniz. ➢ Günün modasına dikkat ediniz.
➢ Yapmak istediğiniz ürünün boyutunu belirleyiniz.	➢ Ürün boyutunun ölçümünü yaparken ölçü aletini doğru ve hatasız kullanınız.
➢ Modelinize uygun ipi seçiniz.	➢ Modelinize uygun renk tercih ediniz. ➢ Seçtiğiniz malzemelerin kaliteli, sağlam ve ekonomik olmasına özen gösteriniz.
➢ Şiş numaranızı belirleyiniz.	➢ İpinize uygun kalınlıkta şiş numaranızı belirlemeye özen gösteriniz.
➢ Şiş örgü çanta yapmak için hazırlıklarınızı tamamlayınız.	➢ Çanta yapımı için gerekli araç gereçlerinizi eksiksiz hazırlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Türklerde çantanın tarihi ……. kadar uzanır.

2. Pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb. dokuma maddelerinin uzun, ince liflerinin birlikte bükülmüş durumuna **…….** denir.

3. Pamuk ipliği, yün ve iplikten daha az ……..

4. Merserize iplikler …… ve dayanıklıdır.

5. Çantanın genel görüntüsü kadar ……. da estetiği aynı özenle ele alınmalıdır.

6. Elde taşınan çantaların sapları …….. hazırlanır.

7. …….. ve kullanışlı olması nedeniyle çanta yapımında metal aksesuarlara sıkça rastlamak mümkündür.

8. ……. çantanın en önemli yardımcı malzemesidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında şiş örgü çanta çalışabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan şiş örgü çanta modellerini araştırınız.
- Örgü çanta modelleri ile ilgili dergi, broşür ve katalogları inceleyiniz.
- Bulduğunuz örnekleri sınıfa getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

2. ÖRGÜ ÇANTA

Resim 2.1: Örgü çanta

Şiş örücülüğünde, kullanılan temel tekniklerle çeşitli çantalar üretmek mümkündür.

2.1. Şiş Örücülüğünde Kullanılan Temel Teknikler

Şiş örücülüğünde kullanılan temel tekniklerin birçoğu çanta örmede kullanılabilir. Önemli olan ipliğe ve modele uygun teknikleri doğru şekilde kullanmaktır. Ayrıca çantanın kullanım amaçları da göz önünde bulundurularak çok fazla esnemeyen modeller tercih edilmelidir.

2.1.1. Yüz İlmek

İlmek atılan şiş sol ele, boş şiş ise sağ ele alınır. Sağ eldeki boş şiş önden arkaya doğru ilmeğin içinden batırılır. İşaret parmağı ile şişe alttan yün ip dolanır. Şiş arkadan öne doğru yeni bir ilmek ile çekilir. Bu şekilde yüz ilmek oluşturulur.

2.1.2. Ters İlmek

İlmekli şiş sol ele, boş şiş sağ ele alınır. Sağ eldeki boş şiş arkadan öne doğru ilmeğin içinden batırılır. Ters ilmek oluşturulurken yün mutlaka işin ön tarafında olmalıdır. Yün şişe önden arkaya doğru dolanır. Şiş örgünün arka tarafına yeni bir ilmekle çekilir. Bu şekilde ters ilmek oluşturulur.

2.1.3. Lastik Örgü

Ters ve düz ilmeklerin sırayla örülmesiyle meydana gelir.1/1 lastik, 2/1 Lastik, 2/2 lastik gibi farklı lastik örgüler oluşturulabilir.

2.1.4. Artırma

Sağ şiş üzerindeki bir ilmeğin önünden, arkasından veya içinden yün ipi dolayarak ikinci bir ilmeğin oluşturulması işlemidir. Çantanın modelinin veya deseninin oluşturulmasında ilmek artırma işlemi uygulanır. İlmek artırma, örgünün sıra başlarında, ortalarında, sonlarında çantaya şekil vermede uygulanır.

2.1.5. Eksiltme

Sağ şiş üzerindeki ilmek ile sol şiş üzerindeki ilmeğin birlikte alınıp sağ şiş üzerine tek bir ilmek olarak çıkartılması işlemidir. Örgü çanta yapımında desen ve motif oluşturmada ilmek eksiltme tekniği uygulanır.

2.1.6. Saç Örgüsü

Şiş üzerindeki ilmeklerin çapraz olarak yer değiştirmesi sonucu oluşan saç örgüsü, en çok tercih edilen modeller arasındadır. Farklı sayıda ilmek kullanılarak değişik modeller üretmek mümkündür.

Resim 2.2: Saç örgüsü çanta

UYGULAMA FAALİYETİ-1

2.2. Çanta Örme

Belirlediğiniz modele uygun olarak çanta örünüz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	➢ Aydınlık ve temiz bir ortam seçiniz. ➢ Atölye önlüğünüzü giyiniz.
➢ 30 cm oluşturacak şekilde şiş üzerine ilmek atınız.	➢ Modelinize uygun sayıda ilmek atınız. 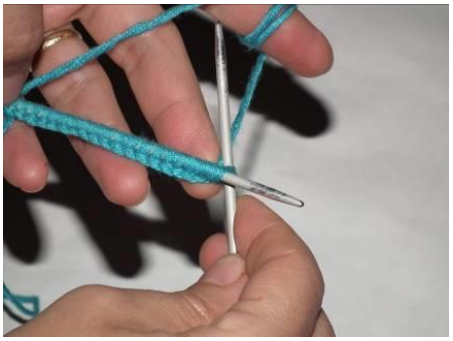
➢ 8 cm uzunluğunda 2/2 lastik örgü örünüz.	
➢ Lastik örgü tamamlanınca belli aralıklarla bebe iliği açınız (kordon, kurdele vb. geçirebilmek için). ➢ Bebe iliği; şiş üzerine bir ilmek atıp, iki ilmeği birlikte alarak oluşturulur.	

➢ Çantanın kenarlarında beşer tane ilmeği haroşa örünüz. Diğer ilmeklere saç örgüsü ya da seçtiğiniz farklı bir model uygulayabilirsiniz.	 ➢ Temiz ve titiz çalışınız.
. ➢ Belirlediğiniz sayıdaki ilmeği, şişinizin üzerinde çapraz yer değiştirerek çok farklı saç örgüleri oluşturabilirsiniz.	 ➢ İlmek kaçırmamaya dikkat ediniz.
➢ Çantanızı istediğiniz uzunlukta örünüz (yaklaşık 60 cm).	➢ Çantanın ön ve arka kısmı birlikte örünüz.

➢ Lastik örgüye geçmeden önce tekrar istediğiniz aralıklarla bebe iliği açınız.	
➢ 8 cm lastik örerek tüm ilmekleri kapatınız.	
➢ Örgüsü tamamlanan çantayı tersinden çok hafif bir şekilde ütüleyiniz.	
➢ Model özelliğinize göre örgünüzü yüz kısmından ikiye katlatarak (lastik kısmı hariç) iğneleyiniz.	

	➢ Örgünün kenarlarını esnetmemeye dikkat ediniz.
➢ Çantanın kenarlarını makine dikişi tekniği ile dikiniz.	 ➢ Makine dikişinin, eşit aralıklarla olmasına dikkat ediniz.

UYGULAMA FAALİYETİ-2

2.3. Çanta Sapı Dikme

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	➢ Aydınlık ve temiz ortam seçiniz. ➢ Atölye önlüğü giyiniz.
➢ Örülen çantaya uygun modelde sap seçiniz.	
➢ Örgünün lastik kısmını çanta sapına yerleştiriniz.	 ➢ Lastik kısmın, çanta sapına eşit olarak yerleştirilmesine dikkat ediniz.
➢ Çantanın lastik kısmını eşit aralıklarla iğneleyip teyelleyiniz.	**Elde makine dikişi, çırpma dikiş vb. gibi teknikleri kullanabilirsiniz.**

	 ➢ Dikişlerin düzgünlüğünü kontrol ediniz.
➢ Çantanın lastik kısmını dikiniz.	➢ Dikiş ipliğinin çantanın rengiyle uyumlu olmasına dikkat ediniz.

UYGULAMA FAALİYETİ-3

2.4. Çanta Astarlama

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	➢ Aydınlık ve temiz ortam seçiniz. ➢ Atölye önlüğü giyiniz.
➢ Örülen çantaya uygun renkte seçiniz. ➢ Astarın en ve boy ipliklerine dikkat ediniz.	 ➢ Malzemeleri ekonomik kullanmaya özen gösteriniz.
➢ Astarı, çantanın şekline ve ölçülerine göre hazırlayınız (Ayrıntılı modellerde kalıp hazırlamak hem zamandan hem de malzemeden tasarruf etmemizi sağlar.).	
➢ Çantanın astar kısmına cep, telefon gözü dikebilirsiniz.	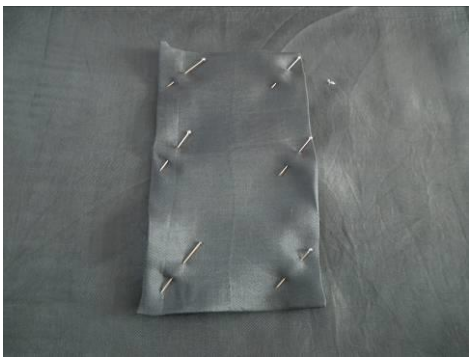

➢ Astarı çantanın şekline ve ölçülerine göre işaretleyiniz.	 ➢ Dikişlerin düzgünlüğünü kontrol ediniz.
➢ İşaretlediğiniz kısmı dikiniz.	

➢ Astarı, çantanın lastik kısmına dikiniz.	 ➢ Astarı çantaya çok gerdirmeden dikiniz.

UYGULAMA FAALİYETİ-4

2.5. Çanta Fermuarı Dikme

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	➢ Aydınlık ve temiz ortam seçiniz. ➢ Atölye önlüğü giyiniz.
➢ Çantanın ağız kısmını kapatmak için fermuar uzunluğu ve rengini belirleyiniz.	 ➢ Çanta ağzının ölçüsü ile fermuar uzunluğuna dikkat ediniz. ➢ Örgü ipi ile fermuarın renk uyumuna dikkat ediniz.
➢ Fermuarı çantanın sol ağız kısmına 0,5 cm'den yerleştirerek teyelleyiniz.	 ➢ Fermuar paylarının çantanın iç kısmında kalmasına dikkat ediniz. ➢ Fermuarı düzgün ve net bir şekilde çantaya yerleştirmeye özen gösteriniz.
➢ Fermuarı çantanın sağ ağız kısmına yerleştirip teyelleyiniz.	

	 ➢ Fermuarı açıp kapatarak rahat çalışıp çalışmadığını kontrol ediniz.
➢ Fermuarı uygun teknik ile dikiniz.	 ➢ Elde makine dikişi, çırpma dikiş vb. gibi teknikleri kullanabilirsiniz. ➢ Makinede dikim yapacak iseniz fermuar ayağı kullanınız.
	 ➢ Fermuarınızın rahat çalışıp çalışmadığını tekrar kontrol ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Çantanın kullanım amaçları göz önünde bulundurularak fazla ……. modeller tercih edilmelidir.

2. Şiş üzerindeki bir ilmeğin önünden, arkasından veya içinden yün ip dolayarak ikinci bir ilmeğin oluşturulması işlemine ……denir.

3. İki ilmeğin birlikte alınıp tek bir ilmek olarak şiş üzerine çıkarılması işlemine……denir.

4. ……..şiş üzerindeki ilmeklerin çapraz olarak yer değiştirmesi sonucu oluşur.

5. Şiş örgü çanta örmeye ilk önce şiş üzerine…… atarak başlanır.

6. ……, şiş üzerine bir ilmek atıp, iki ilmeği birlikte alarak oluşturulur.

7. Ters ilmek (ters örgü) oluşturulurken yün ip devamlı olarak işin ……. tarafında olmalıdır.

8. Yüz ilmek (yüz örgü) oluşturulurken yün ip sürekli olarak işin …….tarafında olmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında şiş örgü çantayı bitirip süsleyebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çanta süslemesinde kullanılan teknikleri araştırınız.
- Bulduğunuz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
-

3. SÜSLEME YAPMA

Süsleme ürünü tamamlayan ve göze hoş görünmesini sağlayan işlemlerdendir. Yapılan ürünün özelliği, zemini ve kullanım yeri dikkate alınarak uygun malzemeler ile yapılan süslemeler ürün kalitesini önemli ölçüde etkilemektedir.

Resim 3.1: Çanta süsleme

Süslemeler ilk çağlardan günümüze kadar yaşamın içinde yer almış, bulunduğu dönemin ihtiyaçlarına göre şekillenmiştir ve estetik açıdan çok önemlidir.

Çantayı süslemek büyük masraflar gerekmez. Elimizde bulunan artmış materyaller, kumaş parçaları, pullar, boncuklar ve uygun olabilecek malzemeler değerlendirilerek çok zarif süslemeler yapmak mümkündür. Bu şekilde çanta güzelleşerek estetik bir görünüş alır, böylece model ayrı bir anlam kazanmış olur.

3.1. Çanta Süslemesinde Kullanılan Teknikler

3.1.1. Kordon ile Süsleme

Örgü çantalarda sıklıkla kullanılır. Yün kalınlığı dikkate alınarak 4-5 kat iplik kullanılarak yapılmalıdır. İstenilen kordon uzunluğunun iki katı ip ve İstenilen uzunluğun 1/3'ü kadar da büküm payı ilave edilerek kordon ölçüsü belirlenmelidir.

Resim 3.2: Kordon ile süsleme

3.1.2. Saç Örgüsü ile Süsleme

Yün demetleri birbirlerinin aralarından dolanarak saç örgüsü oluşturulur.
Saç örgüsü genellikle, çantalarda çanta sapı hazırlamak için kullanılır.

Resim 3.3: Kordon ve saç örgüsü

3.1.3. Ponpon ile Süsleme

Daire şeklinde iki adet kartonun üst üste konularak ve ortası doluncaya kadar yün ip sarılarak elde edilir. Ponpon örgü çantaların süslenmesinde sıklıkla kullanılan bir yöntemdir.

Resim 3.4: Ponpon

3.1.4. Püskül ile Süsleme

Dikdörtgen bir karton parçasının üzerine istenilen miktarda yün ip dolayarak elde edilir. Örgü çantalarda sıklıkla kullanılır.

Resim 3.5: Püskül

3.1.5. Nakış Teknikleri ile Süsleme

Örgü çantanın örme işlemi bittikten sonra kumaşı işler gibi üstten renkli ipliklerle işlenir. En çok kullanılan basit nakış iğneleri, sap işi, rokoko, zincir ve papatya iğnesi tekniğidir. İşleme yapılırken renk uyumuna dikkat edilmelidir.

Resim 3.6: Nakış teknikleri ile süsleme

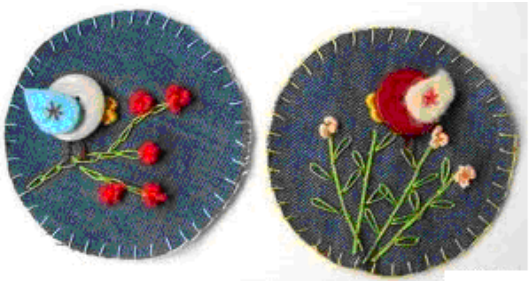

Resim 3.7: Nakış teknikleri ile süsleme

3.1.6. Hazır Gereçler ile Süsleme

Çantanın ip ve model özelliğine göre hazır aplikeler, pul, boncuk, deri parçaları, çeşitli metal ve taşlı tokalar, halkalar kullanılabilir.

Çanta süslemede amaç, çantanın daha güzel ve şık görünmesini sağlamaktır. Örülüp bitirilmiş çantanın üzerine süsleme gereçleri dikilerek, silikonla yapıştırarak veya metal objeler birbirine geçirilerek sabitlenmelidir.

Resim 3.8: Çanta süsleme

3.1.7. Örgü Motifler ile Süsleme

Örgü çantanın rengine uygun (zıt renkler tercih edilebilir.) tığ veya şiş yardımı ile çeşitli (yaprak, gül, mine) küçük objeler hazırlanır. İğne veya tığ yardımı ile çantanın belirli yerlerine monte edilebilir.

Resim 3.9: Örgü motifler ile süsleme

UYGULAMA FAALİYETİ-1

3.2. Çanta Süsleme

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışma ortamınızı hazırlayınız.	➢ Aydınlık ve temiz bir ortam seçiniz. ➢ Atölye önlüğü giyiniz. ➢
➢ Çantanın süslemesini yapmak için modelinizi belirleyiniz. ➢	➢ Seçeceğiniz tekniğin çanta süslemesine uygun olmasına dikkat ediniz. ➢
➢ Çantanın ağız kısmını büzmeye yetecek uzunlukta kordon hazırlayınız.	
➢ Kordonun uç kısımlarını temizlemek ve çantayı süslemek için iki adet ponpon hazırlayınız.	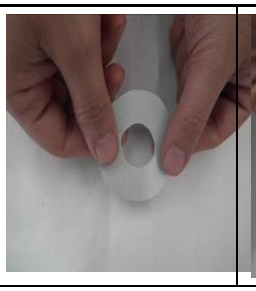

➢ Hazırladığınız ponpon ile kordonu birleştiriniz (Ponponlardan bir tanesini kordon ile birleştirip diğerini kordonu çantaya geçirdikten sonra birleştiriniz.).	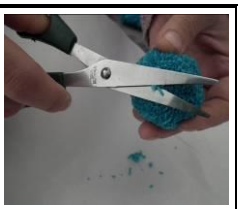 ➢ Ponponların birbirine eşit büyüklükte olmasına özen gösteriniz.
➢ Kordonu çantanın lastik kısmında açtığınız (bebe) iliklerden geçiriniz. ➢ Kordon, (biye, kurdele, ip vb.) ile büzerek çantanın modelini tamamlayınız.	

- Ayrıca çok ufak değişikler yaparak farklı süsleme materyalleri ile çantanızı zenginleştirmenizde mümkündür.
- Bu süslemeleri bir arada ya da tek tek de kullanabilirsiniz.

- Süslemenizin abartılı olmamasına özen gösteriniz.

UYGULAMA FAALİYETİ-2

Şiş örgü çanta yapma modülü faaliyetleri ve araştırma çalışmaları sonunda kazandığınız bilgilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesi için öğretmeniniz size ölçme aracı uygulayacaktır.

Şiş örgü çanta yapma modülünü bitirme değerlendirmesi için öğretmeninizle iletişim kurunuz.

Yapacağınız ürüne uygun, şiş örgü çanta modeli araştırınız. Çanta ölçülerine uygun şiş üzerine ilmek atınız. Şiş örücülüğünde kullanılan temel teknikleri kullanarak çantayı örünüz. Birleştirme dikişlerini yapınız. Çanta ağzı temizleme yöntemlerini kullanarak çantanın ağzını temizleyiniz. Süsleme tekniklerini kullanarak çantayı süsleyiniz.

Kullanılacak araç gereç:

- Şiş örgü çanta modelleri
- Şişler
- Yün ipler
- Dikiş malzemeleri
- Fermuar
- Süsleme gereçleri
- Makas
- Mezura

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda şiş üzerine ilmek atıp çantayı örebileceksiniz. Çanta ağzına fermuar takarak temizleyip süsleme yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
Çalışma ortamınızı ve araç gereçlerinizi hazırlayınız.	Şiş örgü çanta modeli belirleyiniz. İplinizi hazırlayınız. İp kalınlığına uygun şiş numaranızı belirleyiniz.
Çanta örmek için şiş üzerine ilmek atınız.	Modelinize uygun ilmek atınız. İstediğiniz temel örgü tekniğini uygulayabilirsiniz.
Çantanın ön ve arka yüzünü modele uygun olarak örünüz.	Çantayı belirlenen ölçülere uygun örmeye dikkat ediniz. Çantanın ön ve arka yüzünün ölçütlerinin eşit olmasına dikkat ediniz.

➢ Çantanın ağız kısmını kapatmak için fermuar uzunluğu ve rengini belirleyiniz.	➢ Çanta ağzının ölçüsü ile fermuar uzunluğuna dikkat ediniz. ➢ Örgü ipi ile fermuarın renk uyumuna dikkat ediniz.
➢ Çantanın ağız kısmına fermuarı yerleştirip dikiniz.	➢ Makinede fermuar ayağı kullanınız. ➢ Dikişlerin düzgünlüğünü kontrol ediniz.
➢ Kordon, saç örgüsü tekniklerinden birisini kullanarak çantanın saplarını hazırlayınız ve çantaya dikerek sabitleyiniz.	➢ İp uzunluğunu ölçülere uygun kesiniz. ➢ Tahta halka ve boncuk kullanarak sapları çantaya dikiniz. ➢ Dikme işleminde örgünüzün kendi ipini kullanınız.
➢ Çantanın süslemesini yapmak için süsleme tekniğini belirleyiniz.	➢ Hazır gereçler ile süsleme, nakış, pul, boncuk işleme tekniklerinden bir veya birkaçını kullanabilirsiniz.
➢ Belirlediğiniz tekniğe uygun çantanın süslemesini yapınız.	➢ Süslemede renk uyumuna dikkat ediniz. ➢ Hazır gereçleri örgü çantanın üzerine iyice tutturunuz.
➢ Kalite kontrol yapınız.	➢ Bitmiş ürünün son kontrolünü yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Uygun malzemeler ile yapılan süslemeler ürün …… önemli ölçüde etkilemektedir.

2. Kordon, yün kalınlığı dikkate alınarak …… iplik kullanılarak yapılmalıdır.

3. ……daire şeklinde iki adet kartonun üst üste konularak ve ortası doluncaya kadar yün ip sarılarak elde edilir.

4. Nakış tekniği ile süsleme yapılırken ……..dikkat etmek gerekir.

5. Örgü motifler, İğne veya tığ yardımı ile çantanın belirli yerlerine …….. edilebilir.

6. ……..dikdörtgen bir karton parçasının üzerine istenilen miktarda yün ip dolayarak elde edilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise "Modül Değerlendirme"ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

1. ( ) Çantanın giyimi tamamlayan aksesuarlar içerisindeki yeri küçümsenemeyecek kadar büyüktür.

2. ( ) Çanta modeli seçerken yalnızca estetik kurallara dikkat etmek yeterlidir.

3. ( ) Çantaların dayanıklılık süresini artırabilmek için kullanılan malzemelerin yapısal özelliklerini iyi bilmek gereklidir.

4. ( ) Örgü çantayı güzel süslemek ancak ciddi para harcayarak mümkündür.

5. ( ) Saç örgüsü, şiş üzerindeki ilmeklerin çapraz olarak yer değiştirmesi sonucu oluşur.

6. ( ) Çantanın birlikte giyileceği kıyafetle uyumlu olmasına gerek yoktur.

7. ( ) Asıl önemli olan çantanın genel görüntüsüdür. Astarı fazla görünmediği için çokta önemli değildir.

8. ( ) Fermuar çantanın en önemli yardımcı malzemesidir.

9. ( ) Astar hazırlarken kumaşın en ve boy ipliklerine dikkat etmek gerekir.

10. ( ) Çanta süslemede; kordonlar, ponpon, püskül, örgü motifler vb. sıkça kullanılmaktadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Orta Asya' ya
2	iplik
3	esnektir
4	parlak
5	astarının
6	daha kısa
7	sağlam
8	fermuar

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	esnemeyen
2	artırma
3	eksiltme
4	saç örgüsü
5	ilmek
6	bebe iliği
7	ön
8	arka

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	kalitesini
2	4/5 kat
3	ponpon
4	renk uyumu
5	monte
6	püskül

MODÜL DEĞERLENDİRME'NİN CEVAP ANAHTARI

1	**D**
2	**Y**
3	**D**
4	**Y**
5	**D**
6	**Y**
7	**Y**
8	**D**
9	**D**
10	**D**

KAYNAKÇA

- ATAY, Ayten, **Örücülük,** Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1987.
- GÖKÇESU, Zeynep, **Deri Teknikleri**, Ankara, 2002.
- KORKUSUZ, Süheyla, **Nakış Temel Bilgileri**, Ankara, 1971.